

Օ Ր Ա Գ Ի Ր Ա Մ Ս Օ Ր Ե Ա Յ

Կը հրատարակի տախան անգամ մը, ամեն ամսուն 1 ին:
Ուզողը կրնայ ստորագրուիլ, Ռ. Յ. Գիւրքնեան տպարա-
նը 'ի Կ. Պօլիս Գիննանըլար: Եւ կամ յՕրթագիւղ Յար-
գոյ Մաիրիկ Պ. Մանուկին լրագրաց Ընկերութեան սըր-
նարանը:

Տասներկու բերքի գինն է	40	դանեկան ԿԱՆԻԿ
Վեց	25	" "
Մեկ	4	" "

Անճանկան լանի մը համար ըլլալու ծանուցումներուն յա-
տուկ սակարկութիւն:

1 ՅԱՐԼԵՍ

Ա. ՏԱՐԻ 1861

ԳԻՐ 7

Յունիսի 15 ին Օսմանեան Տէրութեան գթառատ ԿԱՅՍԵՐ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏԻՒԼ ՄԵ-
ՃԻՏ ԳԵՂԱՊՍԱԿ ԻՆՔՆԱԿԱԼԻՆ ցաւալի մահը, առիթ եղաւ ԻՐ համայն հպատակաց
սրտերը անախտունի վիրօք խոցելու. սուգ զգեցան արդարեւ Տաճկաստանի եւ բոլոր
ԻՐ հրամայած երկիրներուն դժբաղդ բնակիչքը. եւ զողցես թէ նոյն օրուան արիւնոյն
գեղալոյս ձաճանչը իւր բոլորաւքը սեւ ու միջին ամպով մը ծածկուած էր, եւ երկրիս
վրայ բաղմաց դէմքը սգալի տեսարան մը կերեցընէր. ու ամեն բերան ողբալի կեր-
պով մը կարտասանէր յիշեալ բարեսիրտ եւ առատագուտ ԿԱՅՍԵՐ կսկըծալի մահը:

Բայց մահուան այն անաղորոյն ամենահատու մկրատը, որչափ որ մեզի դառնա-
կըսկիծ տրտմութեան մը մէջ ձգեց ալ նէ, սակայն եւ այնպէս չը կարաց իւր ամե-
նաչար խայթոցին հետեւանքը շարունակելու:

Վասն զի նոյն օրը փարատեցաւ մեկեմ' յիշեալ արփայոյն սեւապատ ամպը եւ
անմիջապէս բնակչաց սգալի գեմքը ծիծաղ ու գոհարք երեսոյքի մը փոխուեցաւ.
Վեհափառ եւ Օգոստափառ ԱՊՏԻՒԼ ԱՋԻՉ ՌԱՆԻ ԻՐ բարեգործ ու բարեսիրտ եղբօրը
Արքայական Աթոռոյն օրինաւորապէս ժառանգելովը. ուրեմն է՝ ՏէՐ ամենակարող,
Արարիչ տիեզերաց եւ կացուցիչ քաղաւորաց, կը խնդրեմք Քու ամենակարող զօ-
րութենեղ, որ մեր նարապակ ԻՆՔՆԱԿԱԼԻՆ ԻՐ արժանաժառանգ Աթոռոյն վրայ հաստատ
պահես, երջանիկ քաղցրիկ ու անդորրաւետ օրեր պարգեւեւով:

Ե.Ձ.Դ

Ենցեալ ամիս գրչի սխալմամբ թերթերնուս 44 երեսին ու 16^{րդ} տողին մէջ փոխանակ գրեւոր «Եհարոնի գաւազանին նման», գրեր էինք «Մովսիսի գաւազանին նման», որ է սխալ:

— Երթան կը համարիմ ծանուցանել Երգոյ

ընթերցասիրացս որ՝ Կ. Պօլիս յիմամէլի խանը ստորագրութեան համար որոշած սենեակինիս ձըղեցինք, ուստի այսուհետեւ ստորագրուիլ ուղղը կը հրաւիրուի Պինճսնճիներուն մէջ, Ու.Յ. Քիւրքճեան Տպարանը, նաև որ և իցէ նամակ կամ խօսք յիշեալ Տպարանը ձգելու է, և անկէ ուղղակի մեր ձեռքը կը հասնի:

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՐԻՑ ՕՐԻՆԱՅ

ԱՅՍԻՆՔՆ՝ ԲՆԱԿԱՆԻ, ԳՐԱԿԱՆԻ ԵՒ ԱԿԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆԻ

Մարդս իր բանականութեանը մէջ յԱրարչէն նուիրեալ մէկ գաղտնի զգացողութիւն մը ունի, որով շատ անգամ իր ընելու չարութիւններէն յետոյ խուսելով, կը հարկադրի ակամայ կերպիւ հակամիտիլ դէպ ՚ի լաւ. այս զգացողութիւնը նախորդ թերթերնուս մէջ խիղճ մը տաց անուանեցինք Թեսաւերոսէն առնելով: Հիմայ կը մնայ մեզի այս տեղ նուրբ խորհրդածութիւն մը ընելով քննել՝ թէ ուրկից կը յառաջանայ խիղճ մտաց ըսածնիս: Յիրաւի դժուար է մեզի համար այս խնդիրը լուծել, սակայն երբ աչքերնիս Եմաստասիրաց վերջը ներլով մեր տկար գրիչը ուղեւանք ճշմարտութեան ուղիղ կէտին վրայ կայացնել, դիւրին պիտի երևի ըստ ամենայնի. և անշուշտ արտօնութիւն պիտի ունենամք ըսելու թէ՛ մարդուս մտքին խիղճը կը յառաջանայ բնական կոչուած օրէնքէն, զորն որ Երարիչը՝ Աստահայրնիս ստեղծած վայրկենին շնորհեց անոր, այս անգիր և ամենապիտանի օրէնքը և միայն անով կապրելին բոլոր Եդամայ սերունդը մինչ ՚ի ջրհեղեղ, ուրուն միջոցն է իբր 2000 տարի ըստ հաշուի Եստուածաբանից: Գրհեղեղէն վերջը մարդիկ դարձեալ մեղսագործութեան մէջ իյնալուն համար արժան վարկաւ Երարիչը շնորհել մարդկային ազգի ուրիշ օրէնք մի ալ ՚ի ձեռն Մովսիսի զոր կոչելը գրական, իբր թէ գրուած: Ետը մէջը կը պարունակուէր սա օրէնքները, Բարոյական, Դատաստանական, Երարողական այն է Խտրական, և Քաղաքական: Եւ ահա ասոր վրայօք տալու փոքր ՚ի շատէ բացատրութիւննիս, հարցման կերպիւ կը գրեմք այս տեղ:

Հ. Որն է Բարոյական ըսուած օրէնքը:

Պ. Բարոյական ըսուած օրէնքը Բնականին ծուծն (իլին) է. զոր պահելն էր մինչ

՚ի Քրիստոս և անտի մինչ ՚ի կատարած աշխարհի:

Հ. Որն է Դատաստանական ըսուած օրէնքը:

Պ. Դատաստանական ըսուած օրէնքը փոքր ինչ տարբերութեամբ Քաղաքական օրէնքին յար և նմանն է, որն որ կը կայանայ մարդկային ազգի ժամանակաւոր իրիւթեանը վրայ:

Հ. Որն է Քաղաքական ըսուած օրէնքը:

Պ. Քաղաքական ըսուած օրէնքը յանցաւորները պատժով երկիւղ կամ իշխանութիւն մըն է, զոր ամեն Տէրութիւն ունի իր հըրամայած բոլոր քաղաքներուն մէջ, որով յանցաւորները կը պատժէ:

Հ. Որն է Երարողական կամ Խտրական ըսուած օրէնքը:

Պ. Երարողական կամ Խտրական ըսուած օրէնքը՝ Եւետարանական օրէնքին ստուեր կամ պատկերն էր, որուն համար որ Եւաքեալը կը գրէ «քանզի զստուեր հանդերձեաց բարեացն ունէին օրէնքն»։ այս օրէնքին տեւողութիւնն էր մինչև ՚ի ծաւալումն Եւետարանին այնուհետև լրացաւ ըստ Քրիստոսի:

Հ. Ետնցմէ վատ ուրիշ օրէնքներ դրուեցա՞ն մի:

Պ. Եյո՛, ամեն ազգի մէջ մէյմէկ երևելի հեղինակներ իրենց ազդին զանազան օրէնքներ աւանդեցին որոնք մարդկային օրէնք կը կոչուին:

Հ. Որո՞նք եղան Յունաց ազդին օրէնքները:

Պ. Ֆուրօնիոս, Օւլիկոս, Խարոնտաս անուն թաղաւորները:

Հ. Ո՞վ եղաւ Եթենացւոց ազգին օրէնքը:

իր բնական օրէնքէն դրդուելով • Թանաւրոս հօր մը բնական օրէնքէն յառաջ եկած որդեսիրութեան վրայ խորհելով հայրական իրաւունք կը գոչէ զանի • և կարի իսկ ճշմարիտ է զի որդի մը անկտրելի է անարդուիլ հօրմէն՝ քանի որ իր հայրը բնականապէս պարտաւորեալ է իւր իրաւունքը (պարտքը) ճանչելով զորդին սիրել • Բայց բազմաոտեսակ է այս և զանազան ճիւղերու կը բաժանի • զի կան ոմանք որոնք թէպէտ որդեսէր կ'անուանին՝ բայց կատարեալ որդեսիրութեան բուն նպատակին չեն ծառայեր • Ըսել կ'ուզեմ որ միայն իրենց որդւոցը արտաքին բարիքը կը հոգան, ասոր համար այսպիսի որդեսիրութիւն մի ալ գոյլի վախճան մը չը կըրնար ունենար • Ան ալ որ թէպէտ նպատակն բարի է, և կ'ուզեն կատարեալ որդեսէր ըլլալ, բայց իւրեանց փոքրիկութեան ժամանակը կատարեալ դաստիարակութիւն մը տեսած չլլալով, չեն կրնար իրենք ալ իւրեանց որդիքը կանոնաւոր դաստիարակութեան մը ենթակայ ընել, և ասանկով խեղճ զաւակուկքը անկիրթ և անքաղաքավար կը մնան • Ան ալ որ որդեսիրութեան սահմանը չը դիտնալով չարաչար կը գործածեն զանի, անողուտ համբոյրներով կամ վնասակար խօսքերով • Ան ալ որ թէպէտ գիտեն կանոնաւոր կերպիւ դաստիարակել, բայց անհոգ վարուելով չեն ուզեր բառ մը երբեք արտասանել, այլ ինքեանք միշտ կը ջանան իւրեանց հանգստութիւնը չաւրելու • Մինչև ցարդ գրուածներուն և ոչ մէկը կարելի է ճշմարիտ որդեսիրութիւն անուանել, ապա ուրեմն պարտ է մեզ ցոյց տալ թէ ո՞րն է ճշմարիտ որդեսիրութիւնը • Ճշմարիտ և կատարեալ որդեսիրութիւնն է բարեկրթութիւն ըսուածը, որ միայն անով կարող է հայր մը իւր որդին մարդկութեան վայելուչ գործքերուն մէջ պահել և տղու մը հարկ եղած ամեն կատարելութիւնները կրնայ նոյն բարեկրթութեան մէջ ամբողջ տեսնել, ասոր համար պարտաւորեալ է հայր մը աւելի հոգ տանիլ բարեկրթութեան քան թէ տղուն արտաքին հանգստութեանը • Բաճներէս յայտնի կերևի որ հայր մը թէ և իւր զաւակը փետրաբոյ անկողնոյ վրայ պառկեցնէ, դարձեալ չը կրնար զինքը որդեսէր անուանել, եթէ զանի բարեկրթութեամբ անուշած չէ • անկից կը հետևի որ շատ ծուռ է ոմանց ընթերցուները՝ որ կը կարծեն թէ կերցնելով ու

խմցնելով կարող են որդեսէր կոչուելու • Բայց ըստ մեզ չենք կրնար այդ կերպ վնասակար դատման մը որդեսիրութիւն անուանել, այլ թէ հայրական պարտականութիւն մը որ ունի ամեն հայր իւր որդւոցը վրայ • Ասանկ ալ մայր մը չը կրնար զինքը որդեսէր անուանել իր մէկ երկու անհամ պաշկենքերով, թէ որ կաթին հետ մէկտեղ չէ սկըսեր բարեկրթութեան անուշոք մի ալ տալ իւր որդւոյն •

Մնացեալը հետեւեալ բուով:

Ե.Ր.Գ.Ե.Յ.Ի.Ն

Գիւղիս Դպրոցը բոլորովին աղաւաղեալ* ըլլալուն պատճառաւ, որդեսէր հայր մը պարտաւորեր է իւր որդին ինքը կարգադրելու • Բայց դժբաղդաբար խեղճը ծառայական գործի մէջ գտնուելով, այս բանը որչափ իրեն դժուար կուգայ ալ նէ՝ վերջապէս կատարեալ որդեսիրութեամբ մը յանձնառու կ'ըլլայ իւր որդին, որ է ութը տարեկան, ամեն օր առաւօտ և երեկոյ մինչև 'ի Արարթիս (որովհետև գործին տեղը հոն է) տանել ու բերել • Օր մըն ալ հայրը գործով մը զբաղած ժամանակ՝ տղան իբր զբօսանք, այն մօտերը ժուռ դամ ըսենիկի, Գիւղիս Դպրոցը կոչուած նաւահանգիստը կ'իյնայ, և քանի մը վայրկեան երեւոյկալէն վերջը՝ հոն գտնուողները վրայ հասնելով, տղան կը հանեն թէպէտ անմեծ, բայց բուռական վախցած • Եւ նոյն միջոցին հայրը գալով երբ զորդին՝ այն կերպաւրանքին մէջ կը տեսնէ 'ի գութ շարժեալ կ'ըսկըսի գոչել • «Ո՛հ Աստուած...» •

Ինչ որ է նէ՝ խեղճ մարդը նոյն երիկունք կ'ելլէ մեզի կուգայ (գլխաւոր Խմբագիր մը կարծելով զմեզ), գրեթէ աչքերը արտասուօք լե-

* Խորին ցաւ մը կ'զգամք արդարեւ այս բառը արտասանած ատեննիս, զի չէինք ուզեր որ գիւղիս Դպրոցը ասանկ անանկուններէ տարաժամ մահուան մը ենթակայ ըլլայ, որուն վրայօք մենք ալ այս ծանր ու զգուիչ ածականը դնելու ստիպուինք, փոխանակ գովասանելու (տես Թուշնիկին 3 թիւը) բայց տար Աստուած որ գիւղիս մեծապատիւ Ազադութեան հասարակութիւնը՝ չուշացնէին իրենց Ազգասիրութեան պարտքին գործադրութիւնը ժամ մը առաջ ընելու, որով մենք ալ տարօրինակ ուրախութիւն մը զգալով անհրաժեշտ պարտականութիւն մը ունենամք մեր յետագայ թերթովը յիշեալ գալուցին բարի լուրերը աւետելու 'իցնութիւն Ազգասիրաց •

պը և ինչպէս ընելին պատմել որով կը յայտնուի քուէարկութեան գաղտնի և օրինաւոր ըլլալը: Եւ ահա այս է բողոքոյ տետրին բուն հոգին:

Յիրաւի կուզէինք մեր կողմէն այս տետրին վրայօք դիտողութիւն մը ընել ալ նէ, մեր նշարատակէն դուրս է այդ կերպ գրութեանց վըրայօք խորհրդածելը. երկրորդ այս տետրին վրայ բան գրելը սա խօսքին պատասխան տալ կը նմանի «Մկրտութիւն Յովհաննու յերկնից էր՝ եթէ 'ի մարդկանէ» . երրորդ թւոյն նիկը թէ օրագրոյն և թէ իրեն արժանաւորութեան չափը ճանչողներէն ըլլալով յետոյ կը խօսի այս կերպ խորհրդածութիւններէն. և ահա այս պատճառաւ էր որ անկից մէկ երկու ամիս առաջ ալ «Հերքումն անիրաւ զրպար» գրութեանց ու աղերս առ Ընդհանուր բարեխորհուրդ Ազգային Ժողովն» անուն տետրակին վրայօք ևս բան չը գրեցինք:

ՀԱՅՈՑ ԴՐԱԲԱՌ ՈՒ ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՌ

ԼԵՋՈՒՍՑ ՎՐԱՅՕՒՐ

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«Այն է պիտանի՝ զոր յաճախըս գործածի, եւ նա է փափաքելի՝ որոյ խնդրողքն են բազում»: ԹՈՒԼ:

Խնդիր է այս քէ գրաբառ ու աշխարհաբառ լեզուաց հրը արդեօք առաւել պիտանութիւն մը ունի Հայոց Ազգին մեծագոյն մասին: Բայց այս խնդիրը լուծելու համար, սա հետեւեալ երկու կետերը քննելու եմք:

Նախ քէ մեծագոյն մաս ըսելով՝ Հայոց ազգին հր մասը իմանալու եմք. երկրորդ քէ գրաբառ ու աշխարհաբառ լեզուներուն հրը արդեօք առաւել հասկանալի է ընդհանրութեան առջեւ: Բայց դիւրին է ըստ ամենայնի այս խնդիրները լուծել, որովհետեւ ամեն մարդ կը վկայէ՝ որ գիտութիւնը Հայոց Ազգին համար դեռ ընդհանրացած չէ, եթէ չէ, ուրեմն մեծագոյն մաս ըսելով գիտութեան գործի գտնուած դասը իմանալու եմք: Եւ հետեւաբար հիմ կրնայ ուրանալ որ՝ յիշեալ դասին առաւել ակադեմիկն աշխարհաբառն է, որ ասոր վրայ

յօք զանազան փաստեր բերելիս ընթերցողինս մանրացնելէն զատ օգուտ մը չըներ, միայն սա կ'ըսեմք, որ յիշեալ դասուն աշխարհաբառին վրայօք ունեցած փափաքնին՝ կրնայ մեկ վաւերացեալ փաստ մը համարուիլ, աշխարհաբառը քան զգրաբառն պիտանի եւ հասկանալի ըլլալուն վրայօք: Ռամկին աջքին առջեւ գրաբառ լեզուն եւ զիրքը այնպէս է ինչպէս է, հեռագրական քել մը կամ մեքենայ մը ելերգրիքէն կամ մեքենագործութեան չը հասկըցող մեկու մը առջեւ: Բայց երանի քէ այս նմանութիւնը յառաջ չը բերեինք. որովհետեւ տարակոյս մը կեցի մեզի դիմ այս տեղ. վասն զի մեծ բան մը չէ երբ մեկը արուեստաւորեալ բանի մը հիացմամբ նայի, քանի որ խեղճը նոյն արհեստին տեղեկութիւնը չունի բնաւ. բայց խիստ մեծ եւ անագին զարմանք մի է՝ որ հայ լեզուն գիտցող մը դարձեալ կը տարակուսի իր լեզուին վրայ. բայց ինչ է արդեօք ասոր պատճառը սիւրբի ընթերցասեր, Աստուծոյ սիրուն շիտակը ըսէ, չէ որ գրաբառն է. հիմ կրնայ ուրանալ արդեօք, որ եթէ տասը տարիէն 'ի վեր գրքերնիս աշխարհաբառ ըլլային, անա գիտութիւնը պիտի ընդհանար Հայոց ազգին մէջ բա . . . բայց . . . (լուծութիւնը):

Դիտէք արդեօք որչափ երեւելի հեղինակներուն աշխատութիւնը այսօրուան օրս հողի տակ ծածկուած զանազան մը նման, անօգուտ մնացած են, ինչ ըսենք, միքէ ժողովուրդը անոնց աշխատութիւններէն այն է մատենաներէն օգուտ մը չը՝ պիտի քաղէր, երբոր զանոց աշխարհաբառի քարգմանուած տեսներ. եւ մի քէ ազգիս վաւերութիւնը քիտասարդները չը՝ պիտի ըլլայ օր մը՝ որ ընկերութիւն մը կազմելով բանգարաններուն մէջ զտնուած գրաբառ մեռագիրները 'ի լոյս հանեն աշխարհաբառ՝ քարգմանութեամբ ընդհանրութեան օգտին նպաստելու համար. ինչ ընեմ այն գրքերը՝ որոնց մէջն գրուածքը ընդհանրութեան չազդելով, հեղինակին արգասիքը անյիշատակ կը բողոն. եւ անա ասոր համար է որ Հայաստանի մէջ շատ տեղեր ինչ երեւելի մատենաներ չլուսի խափառ ըրած են պատճառ. հիմ, պատճառը չեմ գիտեր ըսեմ. (լուծութիւնը):

Բայց գուցէ շատերուն անհաւան երեւի ըսածնիս, սակայն եւ այնպէս կարող եմ մենք այս բանը հաստատել տասներկու տարիէ 'ի վեր ունեցած պաշտօններնուս առթիւ, վասն զի շատ պանդուխտ եղբարց հետ տեսութիւն ըրած եմք, բայց

*Այս խօսքը ընդհանրապէս իմանալու է, ապա թէ ոչ՝ տրամաբանութեան ծուռ դատողութեանցը ենթակայ կ'ըլլայ:

լանները իմացիր, Բերականութիւնները, խօսակցութեան գրքոյկները) եւ այլն

Եւ ահա ինչ երկարենք խօսքերնիս, Յոյնագէտ Յարգոյ Տիմիթրիոս Ի. Խ. Զօլադեան Հայագէտ անձն ալ այս պատճառին վրայ խորհելով եւ միանգամայն ուզելով որ Յունարէնը Հայոց մէջ ալ տարածուի, չէ խնայեր իւր աշխատութիւնը օգտակար գործիք մը հարկելու, որ է՝ վերոգրեալ Բերականութիւնը:

Արդ կը ծախուի այս հրատարակութիւնը Մէքճանը Մարգարեան Յարութիւն աղային գրատունը:

— Տուները այցելու կերպիւ հայերէնի դասատուութիւն ընելու համար դասատու մը կայ, ուզողը կամ անձամբ մեղի հետ տեսնուելու է եւ կամ նամակաւ մը իմացնելու է Քիւրքճեան Տպարանը ձգելով:

ԵՐԳՔ ԱԶԳԱՅԻՆՔ

Մայիս 24 վաղորդի եղերքը Սահմանադրութեան փառաւոր տարեդարձին օրը երգումս առաջին եւ երկրորդ երգերուն հրատարակութեամբ ձեռքերնիս հասաւ հանդերձ Եւրոպական հոթայով: Այս երգերուն առաջինին հեղինակն է «Մեղու հանգիստնարժանայարգ եւ ազգասէր Խմբագիրը» եւ երկրորդինն է Դիւղիս Սրբոց Թարգմանչաց վարժարանին հայկաբան դասատու Միրզա Յովհաննէս վանանդեցի Պատուելին: Իսկ երաժշտական ձայնադրաց հեղինակն է Յարգոյ Պ. Դաբրիէլ Յ. Երանեան քաջահմուտ երաժիշտը. որուն մէկ ուրիշ աշխատութիւնն ալ ասկից քանի մը տարի առաջ երեւցած է: Եւ ահա այս անձին խոստումներ նայելով միշտ աւսանկ երգերու հրատարակութիւնները պիտի շարունակուի, աղգիս վառվառն երիտասարդաց օրինաւոր զբօսանք մը ըլլալու դիտմամբ. եւ երաժշտութեան տեղեկութիւնն չունեցողներն ալ այս զբօսանքէն դուրս չը մնալու համար, յանձնառու կըլլայ յիշեալ երաժիշտը, առանց վարձու սովորեցնելու թէ ներկայ հրատարակութեան մէջի ձայնագիրները (հոթա) եւ թէ պաշտօն հրատարակութեանց. միայն թէ հարկ կըլլայ որ ուզողը Օրթագիւղ հրամայէ, ու եկեղեցւոյն աւարտմանէն վերջը զինքը (երաժիշտը) տեսնայ:

Արդ կը ծախուի յիշեալ «Ազգային երգերը» Կ. Պոլիս Հայ Գրականատներուն քով. եւ ընթերցասիրաց ընկերութեան գրասենեակը. ու հետեւաբար գիւղիս Սպիրիշ Պ. Մանուկին Լրագրաց Ընկերութեան Սրճարանը զին 4 դուրուշ:

— Թերթերնիս մամուլին ներքեւ գտնուած աւտեն **ՎԱՐԴ ՀԱՆՆԻՍ ՄԵՍՐՈՎ Պ. ԵՄ** յանուն նոր պատկուելիք ամսօրեայ Թերթ մը եկաւ Տպարան հրատարակուելու համար, որուն վրայօք խօսելիքնիս յետագայ Թերթերնուս կը թողումք:

Անցեալ ամսոյ օրագրոյս մէջ հրատարակուած բառ հանելուկնիս «**Պայծ**» կը նշանակէր, զոր լուծող մը չեղաւ. և թէ և մէկքանի մը նամակներ ընդունեցինք նէ ալ սխալ էր:

Արդ «**Պայծ**» բառը երբ ինքնին մնայ է այլ լոյս. իսկ երբ գլուխը կտրուի է «**Այծ**» (քէ՜ չի) քալող:

Մայիս ամսուան առեղծուածնիս ալ Ար-

քունի Բժշկական Դպրոցին վեցերորդ կարգի աշակերտներէն **Յարգոյ Պ. Աղէքսանդր Ե.** րապեան ուսումնասէր երիտասարդը լուծեց հետեւեալ նամակը առ մեզ ուղարկելով:

Արդոյ Խմբագիր:

Չեր Մայիս ամսուան Թերթերնուդ մէջ հրատարակած հետաքրքրական առեղծուածը կարդալով, ուշադրութիւննիս դրաւեց, որուն պատասխանը տալու փութալով, կաղաչեմ որ Թերթերնուդ մէջ պզտիկ անկիւն մը շնորհելու բարեհաճիր, եթէ զանի համաձայն գտնէք:

ԼՈՒԾՈՒԾՆ

Ուզող նիհար ըլլալէն,
Պամուրջն հասաւ հեւալէն.
Որովհետեւ այն իւղը,
Որ բեռնուցեր էր տէրը.
Չանի աղէկ մը ճղմեց,
Մինչև իւր շունչը փչեց,
Եւս ատեն ժամը,
Տասներկուքն էր.
Ետու գիւղին դիմացը,
Երբոր ուղարկ կը մեռնէր:

1861 Յուն. 40.

Ար. Սր. Բժշ. Դպրոցին
Ն. Ծ. Աղէքսանդր Արապեանց:

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Լապտեր մը ունիմ բայց լապտեր ալ չէ,
Պուզես լաթ փռէ աղուոր վանդակ է.
Պոթեղ քարին պէս գօսիներ ունիմ,
Ուզես ամեն օր կուռիմ կը տկոխմ:
Ինչ որ ուժ ունի իմ անունս է,
Բայց նիւթս ալ արդ պատուի մը մէջ է.
Չիս սիրողները յարգեն մեծարեն,
Չուզողաց ձեռքը աղտոտ ճնճոց եմ:

ԱՂԱՅԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՐ ԸՆԹԵՐՅՈՂՔ

Ի վերջոյ արժան կը համարիմ սոյն երկու տող գրութեամբս ներում ինդրել սիրելի բաժանորդներէս որ թէպէտ Յառաջաբաններնուս մէջ որչափ ալ որ քիչ ժամանակէն Թերթերնիս հնգետասնօրեայ ընել խոստացանք ալ նէ այսու ամենայնիւ բաղդերնուս դժնդակ տուրքը ժամանակին դառնութեանը հետ ընկերակցելով, մեր դժբաղդ գլխէն վար անպատմելի կայկածներ թաքելէն չեն դադրիր. ուստի դո՛հ եղիք ո՛վ Ազգասէր տեա՛րք. Թուշիկին արդեան ունեցած ամսօրեայ ճռուկներուն, որովհետեւ Յառաջաբանութե մէջ գուշակածներնուս բոլորն ալ եկաւ ելաւ (դժբաղդ Թուշիկ):

Խմբագիր-ՏՅՈՒՆ
ԳՐԻԳՈՐ ՊԱՆԻԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ԲԻՒՐԻՔՅԱՆ
ԳՈՍՏԱՆԳՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՖԻՆԱՆՍԱԳԼԱՐ